

Comentariul operei Insira-te, margarite de Victor Eftimiu - prima parte

Chiar numai citarea celor peste 40 de lucrari dramatice care poarta semnatura si inzeestrarea neobisnuita a scriitorului Victor Eftimiu (alaturi de 10 volume de poezii si 50 volume de proza!) ar ocupa prea mult spatiu; ea ar fi necesara nu neaparat pentru a dovedi bogatia acestui tezaur sau prolificitatea scriitorului, cat diversitatea genurilor dramatice abordate (intr-o clasificare pe care a propus-o chiar autorul): tragedii antice, drame medievale, tragicomedii taranesti, comedii provinciale, satire bucurestene, piese cu subiecte "de peste hotare" si categoria cea mai masiva si mai valoroasa -feeriile sau legendele romanesti (Insira-te, margarite; Cocosul negru, Stramosii, Rapsozii, Mesterul Manole, Ringala, Haiducii si Rascoala).

Orice noua reprezentare a feeriei Insira-te, margarite - capodopera a genului - poate starni fie satisfactii, fie reticente, observatii sau chiar obiectii. Spiritele critice (sau "criticiste") ar putea considera ca pentru timpurile si gusturile estetice actuale, feeria este imbatranita vetusta, ca o atare constructie alegorica poate sa para naiva si sa nu mai transmita ca alta data acorduri delicate, irezistibile. Li se poate raspunde in replica credem, ca tocmai nevoia acuta a feeriei poate cultiva gustul metaforei substantiale pentru a regenera si moderniza traditia pe acest taram al miraculosului scenic. Pentru omul de astazi, pentru spectatorul tanar indeobste, acest capitol de creatie poetico-dramatica trebuie neaparat restituit, valorizat, pentru ca face parte din registrul marii poezii si al poemelor dramatice alcatuite din tipare vii: feeria clasica a lui Alecsandri sau Zaharia Barsan, feeria "constructiva" a lui Victor Eftimiu, basmele cu talcuri surprinzatoare scrise de Adrian Maniu, fanteziile folcloristice ale lui G.Calinescu..

Insira-te, margarite ramane o opera fara de moarte, ca o creatie de adanca spiritualitate nationala G. Calinescu a numarat-o printre "cele mai incantatoare si fericite productii ale teatrului nostru". Intr-o atmosfera de fabulos si de epos folcloric se misca si traiesc personaje memorabile, individualitati puternice. Doua dintre fetele lui Alb Imparat - un "democrat si iubitor de pace", cum l-a definit autorul - se casatoresc cu voievozii Voie Buna si Tara Buna (intr-o versiune: Neam de Voda). Ingaduatorul si pasnicul socru incoronat pretuieste firea si sufletul armonios al primului sau ginere: "Voievod fara ostire, sol iubit de-mpacaciune, Fata noastra dete semne de o mare-ntelepaciune Alegandu-te pe tine. Pacea, traiul linistit, Astea trebuie in tara, astea vesnic le-am tintit". pentru ca, adresandu-se lui Neam de Voda, care se lauda cu originile lui nobile, sa-l mustre parinteste: "Bogatia unui nume? Asta place mult la fete!
Altadata darul asta fuse mare, logofete,
Dar in vremurile noastre nu mai e atat de bun:
Stii, strabunul tuturor n-a avut nici un strabuni" .